

Latwe Ethu Awifes.

60. *gada=gahjums.*

Mr. 31.

Trefchdeenâ, 5. (17.) Augustâ.

1881.

Nedraftora adrese: Pastor J. Wetde, zu Neuhaußen pr. Schrunden, Kurland. — Efpedicija Besthorn lga grahmatu-bobde Jelgavā.

Rahdītājs: No eekšiemēm. No ahrēmēm. **Višāmaakāhs** sīnas. **Gadijums.**
Rahds drauga-wahrds Latveeshu laisfraksteem. **Nibilde.** **Sludināšanas.**

No eckfchsemehn.

Pehterburga. Leefas-fehrga, kā „Now. Brem.“ raksta, schi-
nis deenās fāzehluſi leelas bailes Krafnajā Slobodā, tur eekohrteleto
kawaleristu starpā. Turp nosuhtija lohpu-ahrsti, lai ismekletu atlaistā sal-
data Nikolaja Sawoditschewa ſirgu, ko nupat bij novirzis Pehterburgā uſ
tīgus. Lohpu-ahrsts apleezinaja, kā ſirgs faſlimis ar leefas-fehrgu.
Kara-walde ſamakſfaja ſaldatam ſirgu un uſ weetas to lika nonahweht,
aprakt un weetu desinfizeereht. Tahti gadijumi, kā ſirgi, kas pirkli
Pehterburgas tīgū, faſlimis ar leefas-fehrgu, pehdejā laikā beſchī
ween gadotees, un tamdeht wiſahm waldehm rohkas pilnas darba, lai
waretu pretotees brefsmigajai fehrgai. — Toñas fahdshā kahds wihrs,
kas aprazis krituſchus ſirguš, gruhtī faſlimis ar leefas-fehrgu. Tas
eſoht pirmais notikums fchini Zarſloj-Selas aprinki, kā zilweks fa-
ſlimis ar leefas-fehrgu. — Kreewu awiſes tagad iſſludinahts uſ-
aizinajums, lihds 30. Augustam 1882. g. eefuhtih ſlahnus un mode-
lus preeſch Alekſandera peeminas Kremlā. Peeminaai naw brihw buht
dahrgakai par 1 milj. rublu; 4 labakee ſlahni dabuhs, pehz komitejas
ſpreeduma, kā gohda-algas 6000, 4000, 3000 un 2000 rubl. —
Beedalitees war tā eeffchseſes, kā ahrſemju mahkſlineeki. — Leelakā
vala muhſu Kara-kugu, kas ſchim brihſham atrohnahs ahrſemju
juhrās, dabujufchi pawehli greſtees atpakaſ uſ Kreewiju. Daudzi no
kugeem, kas ſem admirala Lefowska komandas bij Klusā juhrā, ie jau
iſnahkuſchi zaur Šuežes kanahlu, un teek gaiditi Kronſchtađe Augusta
beigās waj Septembera eefahkumā. Wiſu Kara-kugu ſlaitē, kas ahr-
juhrās, ſneedſotees lihds 20. Us wineem eſoht pawifam 565 oſſeeri,
5330 matroschi un 244 lelgabali. — Pehterburgā ſchim brihſham
eſoht 22 tabakas- un zigaru fabriki. Wiſi kohpā par gadu iſgata-
wojoh 800 milj. papiroſu. Leelakee fabriki pahrdohdoht par 200
lihds 500 tuhkf. rublu un mafſajoh 50 lihds 90 tuhkf. rublu afzi-
ſes par gadu. Strahdneeki pa leelakai valai ſeeveeſchi; leelakajos
fabrikos eſoht 400 lihds 700 strahdneku. — Maſkawas Kara-ap-
gabala wirſpawehlneeks, generalis grafs Breven de la Gardie,
dabuja Alekſandera-Rewſka ſwaigſni ar brihanteem. — Keisara Ma-
jestetes apmekleja 27. Julijā Pehtera-Pahwila katedrali un klausijahs
deewluhſchanu preeſch nomiruſchā Keisara. — 28. Julijā Krafn-
Selā Wisangſtako klahbtuhſchanā bij parahde. — Awiſei „Now.
Bremja“ teek iſ Belgrades ſirohts, ka Serbu waldeba ſeedsotees
Kreewu teefahm iſdoht Kreewu nihiſliſtu Grünbergi, kas peedaliſees pee-
weena no atentateem, kas iſdariti pret nomiruſchō Keisaru. — Us
fw. ſinoda wirſprokureera noſazijumu — wiſeem arkibifkapeem pee-
ſuhtih ſirkuleeris, lai baſnizās daritu ſinamu, ka wiſas zeribas uſ
jaunu ſemes iſdalishchanu likumigi, kā ari latrā ſinā weltigas. —
Kara nodalā, kā „Poradokam“ ſiaø, eſoht gaidamas ſwarigas pah-
grohſtſchanas. Lai armijai waretu gahdahrt waijadfigo ſlaitu unter-
oſſeeri, deenesta laiku no 4 gadeem pagarinachohit uſ 5, zaur ko buh-
ſchoht eefpehjams 235 tuhkf. rekrutu weetā iſ gadus nemt tikai 195
tuhkf. Bes tam oribohit eeribohit kā ſauzamohs „weenaadiaphs“.

No Bauskas. Bauskas dseedataji, vibru- un jauktais kohris, iegahja sakumu preckos svehtdeem, 19. Julijā. Jumpravmuishas pils dahrīā. — Vispirms apsveizingaja Jumpravmuishas dīmīlungu, baronu Wolff, ar tīchetrībālīgu dīeesīnu; uz tam zeen. barons pateizahs; un tad wehl zeen. Kronberga fgs, kā kohra wadonis, apsveizingaja ar dedīgeem wahrdeem, un pateizahs par to, ka ruhni dēvis fawā dahrīā. Tad zeen. barona fgs pāsneidsa dseedatajeem wiħnu, un ar wiċċeem glabhes kohpā sīsdams usdsehra angstu laimi.

Tad sahkahs dseedaschana, kas mainijahs ar danzofchanu. Tifai janoschehlo, ka laudis bij mas peedalijschees. Tas nahza zaurtam, ka nebij awises iffludinajuschi. Jawehlahs, ka zitu reiss eelsch awisehm iffludinatu, jo tas pascheem buhs par labu. Gederts.

Par darbeem pee Jelgawas-Bauskas d'selszela lihnijas nodurshanas Bauskas pilfehtas-galwa 2. Iulijsā dohmes fehdeschana dewis schahdas finas: Lihnijas nodurshanas darbi esoht pabeigti. D'selszela tilts pahr Muhsas upi eeschoht 140—150 afis augschvus Bauskas pilsmuischās Muhsra-krohgam, un bahnu sim esoht isredzeta weeta us Osipowa grunts, starp Dirdes un Salatas eelahm. Dohmei pret esoh plahnu nebij nesas pretim.

Si Leel-Gezawas. 19. Julijâ Leel-Gezawas dseed.-beedriba is-gahja salumôs Bletscha faimneeka behrsu birsé. Wifis bij gohdigi, jautki un jautri. Tapateizahs Mittenberga kgam, tas bij gahdajis, ka wareja atspirdsinates. Sawâ un dauds zitu wahrdâ faku „paldeewâ“ zeen. Thalberga kgam par isweizigo kohra wadischanu. Beidsoht newaru atstaft nepeeminejis zeen. Schulza mahzitaju, tas min. dseed.-kohri, ta fakoht, ir atdfishwinajis. Ali zeen. mahzitajis nehma dalibu pee fcheem salumu preekeem. Kabds nemeef is.

Wihineek i sgahja swehdeen, 19. Julijā, pirmo reisi salumōs. Laiks bij isdewigs. Publike mehreni leela. Bij redjams, ka zeen, ischikotaji nebij wis puhsianus taupijuschi, grībedami publikas labpatiķscham eemantoht. Labi leels danzofchanas plazis bij līhdsinahs. Gohda-wahrti bij wairak weetās uszelti. Salumu plazis bij keehslai metotees peenahzigi apugunohts. Atlikumu preefsch labdariga mehrka ewehrodami, bij — tā dsirdeju — Bāchmana īga musikas-kohris sa-lafijees un spēhlejis bes makfas salumōs. Musika bij teizama, un es issaku winai sawu ūršnigu pateizibu. — Wifam labam mehds buht sawa launā puše. Tāpat ari tē radahs waīna pee ugūnoschanas, kaut nu gan, ka likahs, netihscham. Naw ne buht labi, ar degoscheem schwermereem laudis skreet. Waj newaretu tohs nodefīnah tārypus platscha un waj nebuhtu schwemerī pavifam atmetami? Tāvehlahs, kaut jele Latweeschu sapulžes Latwju walodu eeskatitu par grunts walodu. Kā man, tāpat ari dascham zitam nebuhs pa prahtam, ka usbildina walodā, ko neproht. Un tadſchu newar noleegt, ka Latweeschu waloda ir ihstī patihkama un iauka waloda. Kurſchenēs.

No Lutrineem. Sché peektajá **Bafaras**-swehtku atswehtes sweht-deenâ pehz pusdeenas **Silajohrga** Lohma mahjâs uguns iszehlahs un ihfâ laikâ ne ween wisu istabu, bet ari laidaru un stallischus pahrewehrt par pelnu tchupu. Lohpi palika issargati, bet kahds 21 wesums feena un ahbolina palika leefmahm par lauyijumu. Wisa skahde apspreesta us 2324 rubl. Brecksch tschetri gadeem, ari tapat sweht-deenâ, jau aifgahja ohtram **Silajohrgim** wifas mahjas ar uguni. Sché wezöls laiköls mahjas ir tuwu kohpâ zeltas, tà ka no tahlenes kâ masi zeemi isskatahs. Bet kâ arween, tà ari schoreis, Lutrinu prahwais un labi pahrtizis pagastis schim apbehdinatam fainneekam sawu palih-dibü naw leedsis. Bafkubinati no sawa zeen. pagasta-wezakâ, un no zeen. Skrundas meschatunga zaur balku no wehleschanu, tee drihs pee darba khrusches, gan materialu peewesdam, gan ari strahdneekus stelledami, tà ka ehkas wehl scho ruden no jauma buh schoht gatawas. Pee fchi pafcha qadijuma bij kahds zits it sawads notikums:

Kutrinu pagasta-wenzakam, dehkt nodeguscho mahju ustaisfchanas, eefritahs 18. Tullja pee zeen. Skrundas meschakunga nobraukt. Tur sawas darischanas nobeidsis, tas lihds ar ziteen sawa pagasta laudihm un lahdeem krohna meijchafargeem, las ari bij bijufchi pee meschakunga, brauza atpakan. Pee Laschupes krohga peeturejufchi, tee gahja lahduglahsi alus eedsert. Te brihtlinu pakawejotees, weens meschafargas no

stedeles cenahzis faka, ka stedeles kahds swesch zilwels ratds gukoht un
firgeem neka nedohdoht ehst; tas laikam ne-esohf labs zilwels. Pa-
gasta-wezakais libds ar ziteem stedeles tseedams un swescho usmohdina-
jis, tam waizà, no kurenes tas esohf un u kuren brauzoht. Swe-
jchais atbild, ka no Talseem brauzoht us Alsputi pehz foklas-behrneem.
Bet kad schim faka, ka no Talseem us Alsputi brauzoht nemas newai-
jagoht tahdu leelu likumu mest, tad schis atfazjis, ka ne-esohf wis
no Talseem, bet no Kandawas; pehz atkal fajjis, ka esohf no Kabi-
les un heidsoht no Remtes Wistinu mahjam. Kad schim walodi tà
juku-jukahm eet un Laschipes arentneeks, Remtineeks buhdams, faka,
ka tahdu mahju misa Remtes pagasta ne buht ne-esohf, tad pagasta-
wezakais tam no prasa pafi. Te schis stohmidamees feena misa rohku
eebahjis iswell rewolweri un u pagasta-wezakais mehrkedsams faka: „sché
ir mana pafe!“ Pagasta-wezakais usfauzis saweem beedreem, lai
grahbjohi wint rohka. Bet schis to wis nenogaida; ahtri zaur lau-
dihm zauri freedams wehl atrauj weenam meschafargam flinti un doh-
dahs gax upmali, u tuwo meschu behgdam. Lai schim gan nu diwi-
schaujamee erohtschri rohkas, tomehr laudis nebihstahs un fcreen tam
valat. Ta u pehdahm aplenkts un upmali no feena wahlejeem aif-
kawehs behgschana, tas ahrti atgreeses, us frohdfineku is flintes
schauj, bet par laimi schahveeni ne-eet walà; tad flinti atswedis,
fahk ar rewolweri fahdas 6 reisas schaut, un pee tam weenu puisi
rohkas stilba un arentneeku ziskä eewaino; bet nu ari kehrej jan tik
tuwu bjujschi, ka wairs newarejis isbehgt, un arentneeka dehls to da-
bujs us pakauscha nograhbt, ta ka tuhlt tizis apzeetinahs. Pee is-
mellechanas pee wina atraduschi wairak fa 40 rublu naudas, dascha-
dus sagla erohtschus un sawadu chrmigu pafi, kas israhdijsu, ka
schis esohf fahdas leelakas saglu bandas beedris. Raksta noseedsmeeks
foklas, swehredams pee Deewa un jumprawas Marijas (ta tad laikam
ar Leifcheem gan beedribä stahw), ka fawus zitus libdsbedrus ne-us-
dohschoht un ar teem kohpä laupischoh. Ari to esohf issazjis, ka no
Ruzawas waj Rihzes apgabala esohf. Weenjuhga ratus, kurod srigs
ar lohku juhgts un ohtris srigs us pripaschu, esohf zelineeleem nosadjsis
us pasta-zela starp Bifsteem un Annasmuischu. Waj blehdis ihstu pa-
teefib runajis, tas nu israhdiisees pee Kuldigas pilsteefas, kur wims
tizis aissuhihts.

Bes tam wehl no schi apgabala snojams, ka sachautam Wih-
strautes dsumlungam, kas tagad wehl Bez-Auzē dakter ahrsteschana,
18. Julija 3 brauzamee srigi no stakta issagli. Gaiku Jaunmuishā
ari pahris srigu ir sagti.

Jaunmuishā, blakam Lutrineem, lohpu-mehris parahdijees un,
ka dohmajams, zaur Tschiganeem ari us Suteneem pahrwasahts. Bei-
dsamajā weetā 4 gohwis it ahtri pofta aifgahjuschi, bet zaur ihpach-
neeku ruhpigu usmanibu un gahdachanu tahlaka isplatischana ap-
speesta, ta ka tagad jau fahdas nedelas pehz schihs fehrgas neweens
lohpis wairs now fahndis. Turpreti tai paschā pagasta traki funi da-
schu fahdi un bailes padarijuschi, lohpis un weenu zilweli apreedami.
Zilwelam jau dakteri palihdsiba sneegta un zerams, ka paliks wesels.
Mahdahs, ka laudis zaur nesapraschani un weenaldsibu paschi wainigi,
ka nelaine tik tahf dabujusi isplatitees, zaur ko nu ne ween fahde,
bet ari leelas bailes.

K. S.

Iš Jaunjelgawas. Scheitan preefsch fahda pusgada pastah-
weja weena weeta, kur ar augloshanois un naudas aistapimaschani
us wehfelelm pret jo leelahm prozentehm it naigi tika strahdahts. —
Daschi pilsehtas eedshwotaji, wišwairak Schihdini, kuri naudu no
minetahs weetas bij isrehmufchi, lelahs prozentes newaredami mak-
sahf, tika iskihlati, un ta palika pavifam nabagi.

Turpreti pastahw muhsu pilsehtā draudsēs-banka, kura us deew-
gan drohischeem pamateem gruntea, kas naudu pehz likumigahm, meh-
renahm prozentehm eenem un isdohd. Tomehr daschi lauzineeki, ka
ari pilsehtneeki leekahs pawestees, fawas naudas darfshanahs tahdās,
ta faultas „faktu-bankā“ isdaridami.

Tagad, kur preefsch teiftai augloshanas weetai¹⁾ winas dar-
boschanahs no augustakas waldbas puses aisleegta, laudis, kas zaur
fahdi gudri tikuschi, nu tik fahk atsift riktigu banku labumu.

Wehl japaastro, ka muhsu draudsēs-bankai tagad faws ihpach-
nams, tas brangakais misa Jaunjelgawa, un ka winas darboschanahs
ar kreetneem fohleem eet us preefschu.

J. D....i.

Zehkabstātē pehdejā uguns-grechka dehl, ka „B. W.“ sno, esohf
12 Schihdi apzeetinati. Ismellechana wehl welfahs.

¹⁾ Kaut ari par tahdahm „faktu-bankā“ un par tahdu „augloshanas weeta Jaunjelgawa“ nela ne-efam dñudejuschi, tad tomehr uñremam J. D....i kgo rafku,
par ko sinotajs pats atbild.

Leepaja. Zaur „Rig. telegr. agenturu“ ne sen ispausto suni,
ka Leepajas-Romnu dñeszeljch opirkts no fahdas fabeedribas, kurai
par wadoni inscheneeris Meinhardis, „Lib. Tages-Auz. tagad atfaug
par nepateefu.

Sihmejotees us Bertrama lga snojumu „No Skundas“
Latv. Auz. Nr. 27., mums is Skundas no z. puses tohp rafstihts,
ka ne no Schulz lga, ne no zita fahda ne-esohf eerkteta wilnas-wehrpu-
tuwe. Schulz lgs gan fahdu reisi esohf opitzis wezu wehrptuves
maschini, bet ta gukoht fakta nefastahdita un nebruhketa. Tamideht
lai neweens netaisohf zelu us Skundu wilnas-wehrptuves deht. Tas
ne-esohf teesa, ka no Schulz lga von Hermann lgam us amata-sweht-
keem esohf fahds bikeris dahwinahs.

Ta tas teesham ta ir, tad sohti noscheljoram, ka Bertrama
lgam naw pasneegtas pareisas finas.

Rihga. Latweeschu lugneebas beedribas dibinataji, ka „B.
W.“ sno, ohtredeen, 28. Julija, bij sapulzejuschees, isstrahdatohs
beedribas likumus galigi pahrspreest. Likumi bij lohti zihtigi isstrah-
dati, bet tomehr, tamideht ka leeta pati til sohti swariga, prassja jo
nopeetnas apspreeschana, kas dauds laika ainschma, ta ka apspre-
schani schini deenā wehl newareja pabeigt. Pee tam dibinataji atrada
par wajadsigu, beedribas wasdi us zitada pamata eegrofsiht, neka li-
kumu komisija to bij preefchā liku. Nahkofchā sapulze nospreesta
u 10. Augustu. Jauna beedriba fanksees „Austra“.

Iš Peel-Straupes. Us snojumu: „Zilweli u htrupe Peel-
Straupe“, kas rohnahs „Latv. Auz.“ 28 Nr., un ko nehmahn is
„Balt. Wehst.“, tai paschaj lapai ir no zeen. puses pefsuhihts pret-
raksts, ko sché zeen, lafitajeem pasneedsam,zik tahdu pretraksts sihme-
jahs ari us muhsu snojumu jeb us paschu leetu. Japeemin, ka Balt.
Wehst. raksts bij parafstihts ar R.

Pretraksts fkan ta:

Raksts, kas ar R. parafstihts, ka leekahs, ir nodohmahts L.
Straupes pag.-waldei par negehligu apwainoschani un paslahw no is
gaifa sagrabteem meleem. Ka L. Straupe tahda „zilweli u htrupe“
treschajā Wafaras-swehtku deenā pee basnizas isfludinata un us „uh-
trupes platsch“ natureta, naw gan, bes R., neweens dsirdejies, nedī
redsejies. It. wajaga buht fahdam ihpasham radijumām, kas to war
dsirdeht un redseht, ko ziti nedfird un nereds. — Treschajā Wafaras-
swehtku deenā, tapat Straupe, ka zitas Wid. Lutera basnizas, neteek
deewkalposchana natureta, — kur tad nu nahza „basnizas gahjeji“
un skohlotajs, kas tahdās deenās, kad basnizā deewkalposchana neteek
natureta, nekad „laizigus fluidinajumus“ ne-isfauz? — Correspondents
R. dewees no basnizas us „uhtrupes plazi“; schahda ihpashha u htrupes
platsch L. Straupe nemas naw. Tani deenā tika gan no weeti-
gahs pag.-teefas daschadi krahmji frohga preefchā us platschha wairak-
foblitajeem pahndohti, bet neweens „zilwels“. Leeta, zik us schijeni
sihmejahs, bij ihsumā sanemta schahda:

Isdeenejis saldats M. D., 44 gadus wegs un spēhzijs wihrs,
scheljohas par to, ka winam ne-esohf ruhmes un darba; tamideht pa-
gehroht no pagasta ruhmi un usturu. Schi pagehreshana tika weet-
neeki pulkam preefchā likta, kas M. D. preefchā aizinaja un no-
praja, kamdeht ruhmes un darba naw, waj nespelka dehl jeb zitas lee-
tas deht. Us schi M. D. atbildeja, ka spēhjohi gan strahdaht, bet
nam warejis pawafā atraf fainneeki, kas schi neentu deenestā. Ka
israhdijs, tad M. D. til tamideht bes fainneeki bij palizis, ka bij
leelaku lohni pagehrejis neka ziti deenestneeki. Weetneeki pulks, to
ewehrodams, nolika, ka fainneeki sapulze jarauga preefch wina pee
ta atraf ruhmi un darbu, kas dohd wairak algas. Us schi gruntejo-
tees, lika pee basnizas isfludinah (ne wis treschā Wafaras-swehtku
deenā, bet jau agrāki), ka zaur pagasta-waldbi tiks darba spēhks is-
dohsts (ne wis zilwels pahndohts). Ta ka treschā Wafaras-swehtku deenā
fainneeki bij fohpā pasluoti, tad gribaja ari raudsift preefch M. D.
atraf ruhmi un darbu. M. D., lai gan tani deenā us teefas-namu
pasinohts, tur ne-eradahs, bet bij fehdejies frohga pee fihwa un few
gihboni sagahdajis. Pagasta-wezakais bij ušaizinajis pagasta-teefu,
saluhkoht preefch M. D. ruhmi un darbu, sinams, pret darba algu,
kura M. D. pascham peekriht. Schi ušaizinajchani ispildoh, preefch-
fehdetojs bij atradis weenu fainneeki, kas M. D. peenem, un stelle-
jis kasaku, M. D. pee wina atfaukt, lai M. D. klah-tuhfchana wa-
retu nolihgt, bet M. D. nebij nahzis, ta ka preefch-fehdetajs bij pee-
spēests, pats winu no frohga ahrā fault. Va to starpu — ka weh-
laku israhdijs zaur kasaku issaukschani — bij fanahkuscha publikā
izchlujees waloda, ka zilwels tiks pahndohts. — Preefch-fehdetajs,
ar M. D. no frohga ahrā tizis, tika no fantsu pulka frohga preefchā

apstahts, fur weens eedsehrees tehws, kam dehls saldatu deenestā, wi-
nam ar wahrdeem usbruka; winsch fauzā kasaku, lai scho wihrū ap-
meerinajoh, bet atrada no kasaka un wina beedra, isdeenejushā sal-
data, tahdu poschu usbruskhanu. Pa tam bij M. D., zaur sihwā
kreetmu eebaudischana pækusis, semē nofchdees, un is lauschu pulka
dasch labs johls isspruka. Preeskchehdetajs, fawā darischana zaur
scho kawehits, luhdsā pagasta-wezako palihgā. Tas, peenahzis, atrada
tahdu poschu pretoschanohs, ihpaschi no kasaka, ta ka tam tik ar schan-
darma peepalihdsbu isdewahs duhschigohs aissstahwetajus apmeerimahi
un lauschu pulku isllihdinah. Schahdā atgadijumā newareja no ruh-
mes un darba apgahdaschanas preeksh M. D. wairē runa buht. M.
D. no ta laika ari wairē naw ruhmes un darba prafijis; buhs laikam
apdohmajees, ka pagostam tik nesphejneckeem ruhme un maise jadohd,
het ne wis spehzigeem wihsreem, un tamdehl buhs par labaku turejis,
pats few to sagahdaht. Kā pehz israhdiyahs, tad pee scha trohkschana
fazelschanas pa leelakai dalai kasaks bij wainigs, un kād winsch ari
pagasta-wezako wairē neklaußja, tad, sinams, bij no fawa deenesta (anata)
ja-atlaisch.

Par johkeem, kurus R. dsirdejis lauschu pultā isszelotees, kā „kur sohbins”, „lai peekar medalus” u. t. pr., kā waldiba ne-ufsne-mahs atbildibas, jo tohs laikam atkal tikai R. weens dsirdejis, tāpat kā to, kā sohlihts „weenu puhru rudsu — diwi — trihs — tshetri puhrri rudsu”, ir tikai R. dsirdejis, kā ari redsejis, kā kasaks ar zeeitem fohleem uhtrupes-galdam tuwojees un schahdi runajis: „Augstā, schehligā Neissariskā teesa! Ar gohdbihjibu” u. t. pr. — Kur bija uhtrupes galds, kuram ar stingreem fohleem tuwojahs? Pret ko issazija kasaks protestu? To atkal tikai R. redsejis un dsirdejis; pagasta-teesa nē. — Par heidsamo galu wina rakstā nav ko peeminekt, jo tas tāpat no qaisa sagrahbts, kā wiss raksts.

No fcha nu redsams, zik R. rafstam pateefibas, ko jau ari gan
katris lasitajs tuhlit buhs nopratis, jo, valdeens Deewam un schehliga
Keisara likumeem, tahdas leetas schinis laikos wairs nekur nenoteel
un, finams, L. Straupe ari ne. R. gan buhs dohmajis patigā eenaidō
jeb zita usskubinafchanā fchai waldbai negohdu zelt, bet, kā redsams
pats few to buhs sagahdais.

Zēn, redakcijas, kuras R. rakstu ušnemusčias, tohp iuhgtas, ar
ſcho uſnemt.

Vagasta-wezakais: P. Kruhmin.
Preefschfchdetajs: J. Janfon.

No Weetalwas. Iau agrak ir tikuschi fludinati nesaimes at gadijeeni, kas zehluschees zaure ne-apdohmigu apeefchanohs ar uguri, ih paschi rijas, bet wisyahrigi wehl tas naw tizis eewehrohts. Ta mpat Weetalweeschos Balodenu mahjas zaure tahdu ne-apdohmibu iszehlees uguns-grehks, kas aprijis wifas pee faiinneebas peederofschahs ehkas. Zeresim, ka dewigas rohkas masinahs nesaimigo behdas!

Wehtno Weetalwas. Latwju tauta ir semkohpibas mihiotaja, ta
pehz winai jagahdā semkohpibas skohlas, semkohpibas beedribas, sem
kohpibas avises un zitas semkohpibas eeriktes. Semkohpibas skohli
mums Widsemē naw, bet gan kahdas semkohpibas beedribas. Ar
scheijenes labdarischanas beedriba nodohmajusi „semkohpibas nodalu“
dibinahit. Kahdā wihsē winu eegrohsib, tas wehl ir apspreeschanā
Gauschi pateizamees par tahdu semkohpibas eewehrofchann un weizi
nafchanu!

No Laudones. Scho wasar Laudones meschus dara nedrohschus kahda laupitaju banda, fastahwofcha no kahdeem trim tehwinneem, kas tur usturahs laupidami un pat sleykawibū daridami. — Laudis stahsta, ka schee esoht kahdi Beebaldsneeki. Senak tee dsihwojuschhi gohdigi, bet wehlak no mantas kahribas dsijhti gribejuschhi apsagt turenes deewsgan turigu meschafargu. Kahdā deenā, kad meschafarga nebijis mahjā, wini eelaufschees ta mahjokli. Mahjas faimneezi wini nogalinajuschhi un taifisjuschees mahjokli apsagt, kad peepeschhi tikuschhi no kalpones isbeedeti un zaur lohgu aishbehguschhi. Behgdams weens zaur lohga stilleem stipri eewainojis rohku, un tamdehs tam bijis jamekše ahrsta palihdsiba, zaur ko negehligā darba padaritaji tikatfalkhti. Sinams, ka apzeetinata trihs beedri isbehga un strahdaja negehligo amatu tablak.

No Gulbenes. Scheijenes labdarishanas beedriba azihm redsoht plaufst, jo taudihm tadshu reis apnikuschi prastee froghu preeki, um tee ilgojahs pehz labeem preekem. Schogad beedribas preekch-neezibâ ewehleti fchahdi fungi: par preekchneeku — J. Schlipfna, par kaseeri — Al. Ribarmans, par rafstu-wedeju M. Bairis un par bibliotekaru — J. Kreewinsch. Masspehzis.

Wehl druzzin par „Igaunu deputaziju“. Latv. Iw. Nr. 30. par „Igaunu deputaziju“ finodami, mehs labprahf gribejahm finaht, kā wahrdā finamā luhgſchanā ir eesneegta Keisara Majestetei. Ikkatris, kas proht saprast, tam bij jadohymā, kā Igaunu deputati ir eesneeguschi min. luhgſchanas fawu beedribu wahrdā, jo beedribas winus bij kā jawus weetneekus suhtijusčas, un weetneeki mehds tā runaht, kā tee wehlahs, kuru weetā wini stahw. „Balss“ fawā 29. numurā to leetu saproht parifam zitadi, jo nosauz tahs finamahs 9 luhgſchanas par „Igaunu tautas wehleſchanohs“ un tohē finamohs daschu beedribu deputatus par „Igaunu tautas deputateem un aifstahweem“.

Lodad nu Hurta mahzitajs, jo eewehrojams deputats un Tehrpatas Igaunu rakstneezibas beedribas preefchneeks, leezina par jawu beedribu, ka ne buht ne-efoht nodarbojufees ar politiku, bet gribejusi tikai issazicht jawu padewibū un ustizibu. Lad z. Hurta mahzitajs raksta tā:

„Ja tomehr tai laikā, kad Igaunia delegati fchē usturejahs Peh-
terburgā, tas no awisehm minetais luhgums kahdai waldibas eestahdei
buhtu eesneegts, — itin drohschi es to newaru nedz apsīsprinah, nedz
noleegt, jo es pats kā delegats un kā persona iahdam nodohmam ešnu
tahtu bijis, un wehl masak ešmu kahdu luhgumi parakstijis jeb eesne-
dsis, — tad tas ir notizis tik no kahdahm jewiſchkahm beedribahm jeb
ihpafchahm personahm. Wifas beedribas kohpā, tikpat mas kā es,
parakstīhs wifas sinotā luhguma punktes.“ (B. B.)

Igaunu deputazijas lecta, kas jau bij drusku raiba, zaur Hurtā mahzitaja ralstu ir valikusi wehl raibaka. Tagad newar finaht, waj luhgfschanas ir eesneegtas, waj naw eesneegtas; bet kad winas ir eesneegtas, waj tāhs eesneedja „kahdas ūewischkas beedribas“ jeb ari zits kahds tai laikā, kad Igaunu deputati usturejahs Pehterburgā. Newar ari finaht, waj luhgfschanahm ir kahds paraksts jeb naw paraksta; un kad ir paraksts, newar finaht, kas ir parakstijuschees un kā wahrdātas notizis. To tikai war finaht, ka Hurtā mahzitajs pee tam naw bijis kļaut un kā winsch, tāpat kā wifas beedribas kohpā, neparakstītu wifas luhguma punktes. — Tā tad no Igaunu tautas wehlefschanahs un no Igaunu tautas deputateem un aissstahweem sħe newarehs ne runaht. Labi buhtu, kad schini leetā nahktu skaidrakas finas, bes apfgeem un leekas lobzischanahs, jo zitadi Igaunu deputazijs, ko apfweizinajahm, kā peenakħaks, par dauds jaſchluktu fawā weħrtib.

Ij Moschaiffas, Mafkawas gubernā, raksta „Kreewu awisehm” ka turenēs aprinti stipri isplatotēs Sibirijas mehris pēc ragu-lohpēm.

Biržulā, Odesas-Baitas dzelzceļa stanzijā, 23. Julijā, kā „Golosam” sāko, bagasjas wagonā pamanija tšemodanu, iš kura kahdeš sklidums tezēja laukā un zaur to draudeja famaitaht tals zitas prezēs. Kad tšemodanu atdarija, tad viņa atrada zīmēka (Schihda) liķi. Tšemodans iš Poltavas iſsuhtihts iš Odesu.

Lissifa. Leelakais winnests no 200 tuhkf. rubli, kā „Poradoks” wehſti, kritis uſ weenigo loterijas biletī, kas bijusi kahdam na baga turenes brandwihna magafinas puifim. Laudis baru-bareem fara-duschees apſweizinaht laimigo winnetaju, tā ka polizeja pēhdigi bi-peespēsta — eemaifitees.

Re-ohrseuchik

Wahzija. Keisars Wilhelms sawu wefloschanohs Gasteinā pabeidīs un no turenēs atkal dewees us mahjahm. Zelā winsch apmeklejīs Salzburgā Austrijas krohna-prinzi, kas tur dīshwo ar sawu jauno laulato draudseni. No Salzburgas keisars brauzis us Mincheni, apmeklekt Bairijas kēhnīnu. Pa tam Austrijas keisars Franz Joses fatizees ar Deenwidus-Wahzijas waldinekeem. — **Breetsch Bis-**marka apfargashanas Rīsingē nostahditi 27 schandarmi un 16 felpenee polizisti. Jo kaut gan pefsuhitahs draudu wehstules war buhi prasts johks, tomenr par quadrafi atrasts, pee laika faragatées.

Anglija. Gladstons bijis pee kahda Londones funga us gohda-meelastu un pee tam turejis runu, is kuras redsams, ka winch ari turpmak zeeti grib turetees pee fawas lihdsschimigahs politikas. Gladstons isteizis, ka leelwalstis schim britscham dshwojoht labâ satifschana un ka eshoft zeriba us meera ustureschanu. — **Dakteris Tanners**, pasifstamais bada-zeetejs, eshoft Londonê nomiris. — **Ihru reformas** likums no augfchynama pehz punktelym apspreests lihdj galam un pee-nemts ar daschadeem pahrgrohsijumeem. Bet kahdi schee ir, weh naw sinohsts.

Franzija. No Alschiras un Tunises nahk atkal labakas sinas Dampineeki nekur nedriksstoht kaiji parahditees. Winu vuskā valdoht strihdi un schkelschanas, tā ka tee efoht pawifam bes spēhka.

„Reaemeet par taunu, geen. fungš, tad ne-efmu trahpijusit riiki-gahs pehdas.“

„Bes fchau bischanahs! Bet fakat, fa Juhs us tahn dohmahn nahzaht, fa man tas ir ifkritis?“

„Weena fahrtle tur ari ir flaht. Schi!“

Senators kaheti aplukhkojis nardeja:
„Pateesi, tas ir mans wahrds!“ Tad winsch eesfahla fmihneht

“Kai drikštu aplūkoti to gražumą?”

„Vaj vrihtii apluuhviib ib grahmatiini?“
Wilhelmine pasneedsa. Senatora rohkas eesahka pureht, kad toobs mahedus redseja us grahmatinaas wahlka.

"Waj Tums s̄bi grahamatina nepeeder?" Wilhelmine prasija brihnidamahs. Senators neka ne-atbildeja. Winsch apsluhkoja grahamatinu. Wilhelmine winn nemitoht usskatija. Wina redseja senatoria azis asaras.

„Mans Deewš!“ winſch teiza, „tas ir apbrihnojams gadijums!
Sakat man, kur un kā Juhs pee tāhs grahmatinas tapaht?“

„Es wiu atradu Juhsu nama preekschâ. Schoricht jau tika
zaur awisehm atradejs usaizinahts, polizejai pret fahdu gohda-algu to
nodoht. To fahrti cewehrodama, dohmaju tuhslit nodoht Jums.“

„Juhs esat pastrahdajuschi kreetua zilweka darbu. Ja Juhs buhtu dewuschees us polizeju, tad man buhtu pagahjis garam tahds gohds. Ko es labprah buhtu dahrgaki aismalkajis, ka tahs scheines ir wehrtas — septini simti dahlderi. Es luhgatu, nemeet tahs scheines par atrashanas algu.“

Wilhelmine nosarka. Wina atkahpahs kahdus yahri sohkus at-pakal un fazija: „Juhs jau lungs teizaht, ta grahmatina nepeeder lungs?“ (Turpmās mēni)

(Surpinae Weil.)

Kahds dranga-wahrds Datweeschu laikrafsteem.*)

III.

Peeminesim Latweeschu fadfishwē wehl kahdas buhfchanas, fas
mums leekahs buht deewsgan fwarigas.

Biéspirms kahds wahrdinsch par muhsu, t. i. par Ew. Lu^t, tizi geem mahzitajeem, jo mehs Latweeschi pa leelu-leelai dalaï efam Ew. Lutr. basnizas jeb draudses lohzeffli. — Pee tautu un walstju sefchanas un labklahfchanahs strahdà daschi spéhki, daschas eestahdes un daschas kahrtas. Kad kahda tauta jeb walstis (ar fchihs pasaules nepilnigo mehru mēhrojoht) ir sehlusi un nahkuß pee labklahfchanahs, tad no tam war redseht, ka tee spéhki, tahs eestahdes un ta h̄s kahrtas, kam bij ustizehts tautas pazila fchanas darbs, ir strahdajuschi tà, ka ustizigeem strahdneekeem peenahkahs. Bet kur tà naw, kur tautas eelschfigi un ahri gi panikhufchis, tohp neschehligi mohzitas no nelabà nemeera un dumpja gara, un kur kahrtibai un drohfschibai pamati ir no-ahrditi: tur no mineteem „strahdneekeem“ newaresim tà leezinah, kā nupat leezinajahm pehdejä teikumâ. — Ari fchë ir weet tas wahrs, kas pamudina, lai fkatamees us „augleem“. — Bet no tahn kahrtahm, kas gahdà par zilwezes plaukschamu, buhs gan mahzitaju kahrta ta kahrta, kurai ir eerahdihts jo leels un swarigs, un warbuht tas wifü leelakais un wifü fmarigatais darba-lovks. — Jo rets kahds zits warehs tà stahdiht ustizibu un tiklibu faudihm firðs, rets kahds zits warehs tà eepashtees ar tautas tikumeem un netikumeem, ar winas wahjibahm un wajjadisbahm, — ka mahzitaji, sludinadami Deewa wahru un preefös un behdâs tillab augstmanu, kā ari nabagu durwis wirinadami. Tamdeht ari walstis, un ihpasch: ifsglihtotas walstis, kas fina, ka mahzitaji winahm pee waldischanas ir labi valihgi, greesch us mahzitajeem jo leelu wehribu, gan par to gahdadamas, ka mahzitaji stahwetu us augsteem ifsglihtibas pakahpeeneem, gan nemdamas mahzitajus fawâ fargafchanâ tillab pee winu amata darischanahm, kā ari pret nepareisahm usbrukfchanahm no zitas kahdas puses. Mahzitajeem, kā tizibas un wifü labu tikumu fargeem un aissstahwetajeem, ir jasim un jamana, ka ari paschi, kā jau pawalsineeki, stahw walstis un waldbas aissstahwefchanâ. Un fchi aissstahwefchanâ naw gruhts darbs, jo, zaur-zaurim nemoht, wifâs Giropas walstis, tillab paschas tautas, kas faproht mahzitaja amata swarigo usdewumu, kā ari wifü fapratigee laikrafsti isturahs pret mahzitajeem un mahzitaju kahrta peeklahjigi un draudsigi.

"Vehz fcheem wispahri geem peshme jumeem buhtu laiks praesht:
„Kà Latweefchu tauta un Latweefchu laikraksti isturaas
pret muhsu mahzitajeem?“ Us fcho jautajumu, jeb us fcheem diweem

jautajumeeem ir jadohd di wi i atbilda, no kuxahm waresim redseht, ka pati tauta beeschi ween zitadi un sawadi spreesch, neka kahdi laikraftsi, kas fewi tamdeht ari ne buht nedrihkfst usluhkoht par tautas weetnee-keem un runas-wihreem, lai ari dasch to warbuht labprahrt daritu. Us pafch u ta tu sihmejoht, mums ja-atbild ta: Kas tihshi negrib aisdarihft azis, lai waretu zitadi runaht un rafkftiht, zitadi zitur-kur zitam-fam pawehftiht un patschusftiht, zitadi, neka teefham pee mums ir; bet kas grib doht pateefibai gohdu, klausidamees us sawas firds-apf-nas balsti, kas teefham leezinabs, lai, wispahrigi nemohn, pafchastautas isturefchanahs pret mahzitajeem ir draudsiga un laba, — lai ari kahds mahzitajs un kahdi draudses lohzefti buhtu warbuht retam saduhruftchees, jo naw engeli, bet grehzigi zilmeli, un katra sadurschanahs ari nebuhs finahdejama, bet dascha buhs atnefusi — pat labus auglus. — Bet us muhfu laikrafsteem sihmejoht, ir jafaka, ka daschi laikraftsi isturahs pret mahzitajeem ne wis ween nedraudsiga, bet lohti naidigi, mahzitajus un mahzitaju kahrtu nizinadami, neewadami un wineem reisu-reisahm nepareisi usbrudfdam. — Schihs us-brudfchanas lihds schim mehdsa notift diwejadi: Pirmkahrt, daschi mahzitaji tapa personigi, t. i. winus pee wahrdia minoh, laikrafstis negehligi apkehfsti. Ohtkahrt, tapa jeb tohp par mahzitajeem, ne-weena pee wahrdia neminoht, fadohmatas un ispaustas wifsu-wifadas neeka pafazinas un negehlibas, lai zaur tam mahzitajus liktu nowahrtu un apfmeekla un laudis eckarfetu un usrihditu pret mahzitajeem. Scho ohtro neewaschanas wihsi daschi ihpafchi mihsle, un laikam gan tamdeht, ka pirmkahrt naw jabihstahs no pretraffsteem, kas usbruzejeem daschu reis waretu buht pawifam nepatihkami, un ohtkahrt tamdeht, ka zaur tahdu wispahrigu aisenfchanu netohp neewahts kahds finams mahzitajs, bet neewaschanas sihmejahs us wifem mahzitajeem jeb us mahzitaju kahrtu. Drohshak ir schaut pulka, neka us weenu pafchu! Schahdas mahzitaju kahrtas neewaschanas atrohnam ihpafchi ween a laikrafsta. — Bet ne wis ween pee ta laikrafsta, kas schahda wihsse tautas semi kohpj, bet ari zits un nopeetnakos laikrafstis atrohnam naidigu prahrtu pret mahzitajeem. Mahzitaji esohf lihdsigi nemaldiga pahwesta kahpeem; wini ne-eewehro, joht draudschu wehlefchanahs, bet darioht, ko patroni gribohf; mahzitaji turtees pee wifahm wezahm leetahm un eestahdehm, tiklab basnizas, ka ari skohlas fina. Tizibas mahziba, kas stahwoht apafsch mahzitaju (fazifim labak apafsch konfistorijas) usraudfibus, esohf aplama un tahda, kas apmulfinoh behrheem prahrtu. Pee tizibas dulluma kahdā apgabalā, Widsemē, esohf skohlas wainigas, un ta tad, finams, buhs atkal mahzitaji tee wainigee. Mahzitaji ne-esohf fapratuschi sawu usdewumu, kas wineem ja-ispilda pee Latweefcheem; ne-esohf Latweefchi tautifko zenteenu jeb tautiflahs fustefchanahs kohpeji. Latweefchi mahzitajus ta wairs nezeenoht, ka senak. Plaisums starp draudsehm un mahzitajeem tohpoht deenu no deenas leelaks, ... un draudses mahzitaja wadifchanai ta wairs ne-ustizotees, ka senak u. t. yr. Ar tahdeem un tamlihdsigeem nepareiseem spreedumeem par mahzitajeem waretum rakftiht deewsfjn zik; bet peetiks schoreis! Peetiks ar to, ka schahdus nepareisus spreedumus kaiji atraidam — ka rupjas pelschanas. — Kas tahs gan ir par tahdahm „wezahm basnizos un skohlas eestahdehm“, kas pehz kahda laikrafsta dohmahm buhtu no mahzitajeem atmietamas? Muhfu basnizas eestahdes sa-eet kohpa ar Deewa wahrdi un tohp fargatas no walsts likumeem; muhfu skohlas ar sawahm eestahdehm stahw apafsch usraudfibus, ko pats Keijars numis dewis. Un schihs eestahdes — ne mahzitaji, ne ari zits kahds nedrihkfst atzelt, ne ari laikrafsti nizinah. — Kad tagadeja tizibas mahzifchana skohla „apmulfinatu“ behrheem prahrtu, tad starp Latweefcheem buhtu lohti dauds mulku, jo senaka tizibas mahzifchana bij tagadeja lihdsiga. Bet — paldeews Deewam — tikai rets kahds Latweefis buhs mulkus; un waj tas retais nebuhs tamdeht tahds, ka ir pahrgudris, gribedams wifas leetas labaki finaht, ihpafchi tahs, no kuxahm neka neproht? Tam, kas grib mums isteep, ka muhfu Ew. Lut, mahzitaji ne-esohf ustizigi strahdajuschi, mehs atgahdinam senaka eekschleetu ministera Malowa un nodakas preefchneeka Mosolowa wahrdus, kas pawifam zitadi spreesch par muhfu mahzitajeem, un schis spreeduans, kas nahf no Waldibas puses, mums leekahs buht svarigals, neka wifsu laikrafstu spreedumi. — Un fur gan ir tas „plaisums“ un fur ta „nezeenfchana“, no kam Juhs, zeenijamais beedri, runajeet? Nenemeet par taunu, bet mums schkeet, ka gribheet kaudihm eestahftiht, ka tas jau esohf panahfts, ko gribheet panahft, lai jo labaki to waretut panahft. — Ta lohzitees un ar tahdeem cerohfcheem kahft, ir warbuht itin ismanigi, bet pareisi un gohdiyi tas gan nebuhs!! — Mehs, paldeews Deewam, ne-esam aiki un ari negribam zitam

5. (17.) Augustā 1881.

Baptizas un skohlas finas.

Weens kungs, weena kristiba, weena fiziba.

Nahditaīs: „Wahrdinsh par tizibas ic. Kuriemes lantskohlu ic. Rahds wahrdinsh par usslaweschani skohlas. No Puses vagasta.

„Wahrdinsh par tizibas mahzibu muhsu tantasskohlas“.

(Beigums.)

III. Svehtdeenas eezelschana: Un Deewos septita deenā sawu darbu nobeidsis duſeja un eeswehtija to par svehtu deenu. „Peemini to svehtu deenu, ka tu to svehti. Sefhas deenas tew buhs strahdaht, bet septita deena ir ta Kunga duſechanas deena, tad tew (ka tam Kunga gihmjam) nebuhs nekahdu darbu dariht . . . . So feschās deenās tas Kungs debesi un semi, juhru . . . . . darijs un septita deenā duſejis . . . . un to ir eeswehtijis.

Pee ſchihs mahzishanas wiſhes skohlotajeem allasch buhs norahdiht us to noluhku jeb gala mehrki, ko gribam tizibu mahzidami aifneegt. Prohti tizibas un dſihwoſchanas noluhks ir — zilweka svehta un svehtiga fabeedriba ar Deewu, jeb Deewa behrniba jeb debesu walſtiba wirs ſemes. Tā p. peem. jau bihbeles-stahſtos lihds ar mineteem mahzibas fajehgumeem buhs norahdiht us tam, ka Deewos jau pee radischanas ir nolis, ka mums buhs dſihwoht Wina svehta un svehtibas pilnā fabeedribā; to peerahda no weenā ſuſes ſirdi rakſtā baufli, muhsu zenschanahs un ilgoſchanahs ar Deewu kohpā dſihwoht: — „Kad Tu eſi mans, tad man newaijaga ne debes ſe ſemes . . . . Tas ir mans preeks tuvu buht pee Deewa.“ Dahw. dſ. 73. 25. 28. „It kā breedis brebz pehz uhdens upehm, tāpat mana dwehſele brebz, ak Deewos, pehz Lewis.“ Dahw. dſ. 42. 2. No ohtras ſuſes to peerahda Deewa miheſtiba, ko Winsch turejis us mums pee paſtales radischanas un pee wifeem zilwekeem no pat paradiſes laikeem. Tā behrns dabuhn pa datai no ſawas paſcha ſirds un padalai no wehſtūres apluhkoht ne ween, ka fabeedribai ſtarb Deewu un zilwekeem jaht, bet ari, ka winsch, t. i. iſkatris behrns pee ſchihs fabeedribas ir aizinahs. Tā tad behrns pats reds, ka tizibas un wina muhscha noluhks ir — „zilweka fabeedriba ar Deewu“. Tā zitōs bihbeles-stahſtos jaſrahda, kahdus auglus zilweks manto, kad dſihwoſwehtā fabeedribā ar Deewu, ka: pirmee zilweki, eekams grehks krita, p. p. Ahbels, Sets, Gnooks (kas ſtaigaja ar Deewu un tapa uſnemts debesis), Noas („Deewos runaja ar Nou, paſazija wina, kas par besdeewigeem nahks, lika tam ſchirkstu taiſh, un ar ſamiliju tā ū-eet . . . . Winsch Pats aifdarija ſchirksta durvis, —) un Noas peedishtoja, ko ſchēe wahrdi leezina: — „Kad Deewos ar mums, kas buhs pret mums“, ari pret wina newareja buht ne wehtra, ſchahkdama; ne breeſmigais negaſs, plohſidamees; ne juhras milsu bangas, traſodams un gahſdamahs. Tee bija Noas panahkumi fabeedribā ar Deewu. — Pee Ahbra ma redsam, ka Deewos dſihwoja ar winu, ka tehwis ar ſawu behrnu: dewa tam apfohlijumis pehz apfohlijumeem, eepreezinaja to: — „Es eſmu tew par preekshturamahm brimahm“ — darija deribu ar to (— apgraifschana; — apzeemoja to trihs wihi pees Mamres ohſoleem); tāpat Jeklaba un Jahnepa muhschā parahdahs zilweka svehtigā fabeedriba ar Deewu. Bet bihbeles-stahſti ari rahda, kahdus auglus dabuhn zilweks, kas nedſihwo ſwehtā fabeedribā ar Deewu, grehkeem padohdamees un us ſawu meeſu ſehdams; p. p. grehku-ſohds paradiſes dahrſā, pee Raina, uhdens-pluhdōs, pee Bahbeles tohrna, pee Sodomas un Gomoras u. t. p. „Tu ne-efi tāhds Deewos, kam besdeewiba gribahs; kas launs ir, tas Tāwā preekschā nepaſtahw: . . . . Tee besdeewigee ir ka pelus, ko wehſch iſputina.“ Zil jauki un ſaprohtami war no ſchihs ſuſes atkal nemt katliſma mahzibas! Tā par peem. katliſma pirmoſ ſewefchanas wahrdōs war apleezinah, ka tizibas un dſihwoſchanas noluhks ir nodibinahs zilweka prahſtā un ſwehtā fabeedribā ar Deewu. Tizibas mahzibas tāhlači eijoht — p. p. baufli — redsam, ka ſchihs fabeedribas ſaite ir Deewa un tuwaku miheſtiba (kas ir wiſu baufchlu pee vildiſchana). Bet kur (-kura ſirdi) meesas prahſt walda, tur jau pirmā pahrlahpſchana notiſu (grehks pret pirmeem 3 baufchteem); tur pahrlahpſchana ari turpmak parahdahs; tur eekahro ſaunu (pret 9. un

10. baufli), runā ſaunu (pret 8. baufli), dora ſaunu (pret 7. 6. 5. un 4. baufli). „Tee, kas pehz meesas dſihwo, newar Deewam patift“ (Mohm. 8. 8.) un tamdeht ari newar buht ſwehtā fabeedribā ar Deewu jeb Deewa behrniba. Tāpat ohtā katliſma mahzibas gabala — ſcho ſwehto fabeedribu jeb Deewa behrnibu tas Kungs ir eezehlis zaur Sawu Dehlu Jeſu Kriftu (ohtrais lohzelis) un tā ū-zilwekeus ſtiprina, uſtur un wed pee muhſchigahs pilnibas un ſwehtibas zaur Sw. Garu (trefchais tizibas lohzelis). Un tee peſtſchanas jeb ſchelaſtibas lihdselli, ar kureem tas trihsweenigais Deewos ſchini ſwehtajā fabeedribā jeb debesu walſtibā wirs ſemes pee zilwekeem strahdā — ir Deewa wahrdōs, (ſwehto rafki, Deewa luhgſchana) un ſwehtee ſaframanti (ſw. kristiba un ſw. wakara-ehdeens).

Kad tā bihbeles-stahſtos attihſta tizibas mahzibas fajehgumus un tohs weeno ar katliſma mahzibahm, un kad tizibas mahzibas behrneem paſneeds weenotas ar kahdu wiſpahrigu tizibas mahzibas fajehgumus, tad ar ſchahdu metodi war pee tizibas mahzishanas mantoht ſchohs labumus:

Pirmahrt: Behrni mahzibas preekschmetus arweenu jo weegſaki un labaki uſuem ſawā gara ihpaſchumā, ja tohs paſneeds no reiſ eepaſiſtinatahs puſes. Kad rahdam behrnam kahdu redſamu leetu weenreis no weenā ſuſes un ohtreis atkal no ohtras ſuſes un ne wiſ ap leetu apkahrt eijoht, tad behrnam iſleekahs, it kā diwas leetas winam preekschā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka, un tāhda eepaſiſtinachana ne reti apmuſina wina prahſtu. Jo wairak raibumu un apmuſinachana tāhda eepaſiſtinachana padara garigās leetas. Tamdeht kad behrnam prahſts pee kahda ſwariga mahzibas preekschmetu tai un tai weetā, p. peem. bihbeles-stahſtos no paſtales radischanas, pee „zilweka ſwehtas fabeedribas ar Deewu“ us manigs darihts un, tā ſakoht, aifdedinahs, tad weenigi no tā ū-paſiſtā ſtahda. Tāhā wiſe ſchi pati leeta behrnam iſleekahs raibaka

No pat laban apsīhmetahs tizibas mahzifchanas metodē war nogist, ka pee tizibas mahzifchanas naw wiš til tas ja-rauga, ka behrni ticklab bihbeles-stahstōs, ka ari katkismi ſawu usde-wumu tickmehr zauri laſa, kamehr paspehj us ſkohlotaja jautajumeem atbildeht. — Ar ſchahdu tizibas mahzifchanu, ka to P. kgs wehlahs, neka wairak nepanahktu, ka ar bihbeles laſifchanas ſtundahm. Jo ari bihbeles laſamas ſtundas behrneem nolikts usdewums jalafa, kamehr tee paspehj us ſkohlotaja jautajumeem atbildeht, pee kam ſkohlotajs no ſawas puſes tāpat dohd iſſkaidrojumus.*). Schah-das laſamas ſtundas gan neſs labus auglus. Bet tizibas mahzibas ſtundas naw wiſ bihbeles-stahstu un katkisma laſamas ſtundas, kuru noluhks ir bihbeles-stahstu un katkisma usdohtohs gabalus mahzitees ſapraſt. Schahds noluhks war til tanī ſinā buht deriḡs, ka behrneem wiſpapreefchū buhs usdohtohs mahzibas gabalus waj bihbeles-stahstōs jeb katkismi pehz wahrdū ſtaſtahdijuma kreetni ſapraſt. Bet paſchais tizibas mahzifchanai ir wehl jo leelaks noluhks, prohti: no wiſeem nemameem bihbeles-stahsteem un katkisma mahzibas gabaleem preefchā zelt tizibas mahzibas preefchmetus, par teem mahzibas ſajehgumus at-tihſtiht un ſchōhs behrneem prah̄ta un ſirdi eſspeest. Tamdeht pee tizibas mahzifchanas nepeeteek ar to ween, ka usdohtohs mahzibas gabalus ſaproht, jeb ka ſkohlotajs tohs dara jautajohit un iſſkaidrojohit behr-neem ſaprohtamus; bet ka wiſch wiſds mahzibas gabalos behrnuis aſrahda us wiſswarigajeem, wineem pee ſirds ſeekameem tizibas mahzibas preefchmetem. Schè tapehz ſkohlotajam buhs ne ween „ih-paſchi“ draudſes- jeb kirspehles-ſkohlaſ, ka P. kgs to grib, bet ari pagasta-ſkohlaſ katra mahzibas gabala doht, us ſtipreem pamateem dibinajotees un ſawam noliktam noluhkam tuwojotees, waijadfigohs iſſkaidrojumus, tohs paſchus zitu ar zitu falihofnaht un tahdā wiſe panahkt. ka tizibas mahzifchana pilnigi weenojahs ar tizibas noluhku. Wahrdū ſaloht, ſkohlotajam buhs wiſtu ir bihbeles-stahsteem un kat-kisma nemto mahzibas weelu dariht ar ſawem iſſkaidrojumeem par tahdu, kas lihdfinajahs weenam ſabi noſlihpetaṁ dahrgam akm̄enam, kas no wiſahm puſehm iſdohd weenu paſchu jaſku un ažihm mihi lu-gaifmu. Tāpat tizibas mahzibahm buhs wiſkohpā behrneem iſdoht to gaſhmu, kura wiſi war mantoht Deewa, paſaules un ziliveku atſih-fchanu, ka ari atſihfchanu par tahdahm leetahm, kas Deewa walſtibai wiſ ſenes der par lihdfelkeem un kas kawē wiſas iſplatiſchanohs. Schahdai tizibas mahzifchanai ir gan dauds ſeelaſti preeprafijumi un augſtaks noluhks, neka tas P. kga tizibas mahzifchanas nokahrtoujumā atrohdahs. Bet ſchahda tizibas mahzifchana war puſchkota tapt ar labeem, rascheneem panahkumeem, un tamdeht wiſa ar war buht ihſta-tizibas mahzifchana wahrdā pilniqā noſihmē.

Beigās wehl kahds wahrdš par „bihbeles pantu mahzifchanu“. Kad P. kgs kaiji grib bīhbeles pantu mahzifchanu is tautas skohlahm „pilnigi“ iſſtumt, tad winsch ar to rahda, ka winsch ir iſſtizigs ſawam prinzipam, ihpaſchi tahdai tizibas mahzifchanas wiſhei, kas bīhbeles-stahſtu un kafkifma ſtundas netaifa wairak nē, ka par tahdahm „laſamahm ſtundahm“. kuras lihdsinajahs bīhbeles laſamahm ſtundahm. Jo kam tad waijag bīhbeles pantus eegaumeht, kad mahzibas gabalus buhs ar laſifchanu mahzitees ſaprast un kad wehl behrneem tahdu ſaprachanu ſkohlotajs war atdariht, tohs pahrijauta joht un kad teem mahzibas gabalu wahrdus „pehz eeſpehjaſ“ iſſkaidro? Bet ka tas ta pee pilnigas tizibas mahzifchanas newar eet, to augſham peerahdiju. Schè raudſiſchu bīhbeles pantu mahzifchanu aiffſtahweht no diwi yufehm. Prohti:

1) no paidagogiskas pufes. No schihs pufes buhtu wišpirmak
P. kgs ſajautà: waſ pehz wina dohmahm ir behrnu prahtam par ap-
mulſinaſchamu bihbeles pantu mahzifchana jeb paſchi bihbeles pantu?
Vee tam P. Igam ja-atgahdina, fa bihbeles pantu ar bihbeles-stahſteem
ſtahw attihſtibas, gara dſluma un walodas ſnà weenâ kohpâ, fa jau
no weeneem rakſteekeem, jeb no weena gara farakſtiti. Tomehr lat-
kismis ir — fa peerahdihts tika — behrneem gruhtaki ſapraſt. Ja
nu bihbeles pantu mahzifchana apmulſina behrneem prah tus, tad pehz
P. kga logikas ari bihbeles-stahſtu um latkifma mahzifchana tapat ap-
mulſina prah tus. Ko P. kgs gan waretu pee ta wahrdä — mahzi-
ſchana — dohmaht? Ja lahda mahzifchana apmulſina behrneem prah-
tus, tad ſchihs launums — fa tas no fewis noprohtams — ir nodi-
binahits ne wiſ mahzibas weelä, bet uelabä mahzifchanas wiſe (metodē)
jeb ari ſloblotaja neweiklibä. Un es eſmu ſtýri pahrleexinahts, fa

P. fgs ne-usrahdihs neweenu tahuu skohlu wijsā Baltijā, tur bihbeles pantu mahzischna apmulšina behrneem prahsus. Kad peenemu, ta tas tahuu skohla ta buhtu, tad tur buhtu wiſa žita mahzischna behru prahtam par apmulſinachanu. Bet tas war buht, ka ta bihbeles pantu nemahzischna rada leelu laumumu daschās skohlas. Nav leedsams, ka useijamas daschas skohlas, tur bihbeles pantus ne wiſ mahza, bet behrneem tohs tschupu-tschupahm usdohd galwā eekalt un tohs noliktos laikos uſſaziht. Schahdās skohlas pateefi behrnus apkrauj ar wiſadeem ne-eepasiflytinateem teikumeem, kas eelaushti — nu winu galwās mudscheht mudsch un minu prahsus nospeesch. Ta tad, pateefibā nemoh, ir jakaro pret bihbeles pantu nemahzischnu un pee tam wehl jarauga, ka bihbeles pantus pee tizibas mahzischnas skohlas isleetā un tohs kā mahzibas weelu apstrahdā.

Kad B. kgs leezina, ka „pat garas un tikai weenreis d'sirdetas skohlotaja isskaidroshanas (sic isskaidrojum)“ eespeeschahs behrneem dsili prahṭā un sirdi, kad tee tahs spēhjuſchi faprast, tad to paſchu ari war leezinah̄t tiflab no bihbeles-stahsteem un katkiſma, ka ari pil-nigā mehrā no bihbeles panteem. Alii ſchēe pehdige eespeeschahs behrnu prahṭā dsili jo dsili, kad wiineem tohs zel ar isskaidroshani preſchā. Un augſchejōs pemehrōs par tīžbas mahzibas fajehgumu attihſiſchanu no bihbeles-stahſtu puſes rāhdiju, kahdā wihſe bihbeles-stahſtus isskaidrojoh̄t un behrnu prahṭus par kahdeem mahzibas fajehgumeem atdaroh̄t war it leegi weenā reiſā wehl tohs bihbeles pantus behrnu prahṭā un sirdi eespeest, kas ar teem paſcheem mahzibas fajehgumeem weenojahs. Schē wehl fawas dohmas pabalſtoht peemineschu, ko ſkohlotajs Nif-fens ſchinī paſchā leetā faka, prohti: „.... Swarigus iffazijumus (ihpaſchi bihbeles pantus — kas „farunās“ wiſwairak atrohdahs) ... masas rihm̄es, dſeeſmu pantus un fakamus-wahrdus (behrni) mahzi-jahs lihd̄ tam̄ paſchā mahzibas gahjeenā; jo liku tohs pahri reiſ kohri (behrni vulkā) pakal fazih.“*) Schahdā wihſe bihbeles pantus mah-ziht, ir B. kgs uſteiſ par paidagogiſki pareiſu un waijadſigu. Par paidagogiſki pareiſu tapehz, ka ſchi mahzifchanas wihſe leek behrneem bihbeles pantus apluhkoht un peſawinates no eepaſhſtinatahs puſes, kur behrna prahts ir atdarihts un fagatawohts, katri tamlihdſigu mahzibas weelu fewi uſnemt. Par waijadſigu ir ſchi bihbeles pantu mahzifchanas wihſe uſluhkojama, tadeht ka zaur bihbeles pantu leek ſchanu tīžibas mahzibas weelu pa datai jo wairak metodifki isskaidro, pa datai par pateefiбу apleezina un pa datai isskaidrojumu dohmas ſauem ihſumā un tohs behrnu prahṭā un sirdi eespeesch (it ka kohſhus faka-mus-wahrdus jeb daschaſ patihiſamas rihm̄ites atminas-eephejā no-gremde uſ ne-aismirſchanu).

Wehl te japeemin, ka tohs bishbeles pantus, ko newar bishbeles-stahstu flundas aisenemt, war katfisna flundas tahdā pafchā wihsē mahziht. Skohlotajs labi darihs, kad winsch kahdās brihw-flundās zaur weikleem flohleneem til ilgi katru pantu leek no eepafstinateem bishbeles panteem preekfchā lasiht, kamehr $\frac{2}{3}$ no wifa behrnu pulka to war us peeprafijumu weikli usfaziht. Bee tam winsch pats daishōs brihschōs war — kur un fa — waijadfigs, kahdus isskaidrojumus doht par dascheem bishbeles panteem un fwarigeem tizibas mahzibas fajehgu-meem. Ar tahdu atkahritofchanu bishbeles pantu un tizibas mahzibas weels jo wairat nostiprinajahs behrnu prahsts. Wehl bishbeles pantu mahzifhana ja-aifstahw

2) no tizibas mahzifchanas eespehjas pufes. Kas tizibas mahzibas noluhtu un swaru buhs daudis-mas atsinis, tas drihs no pratihs, ka pee tizibas mahzifchanas skohlotajam buhs ne ween leetaht paaidago-
gisku weiklibu, bet ari sawus skohlenus apgaismohrt fewischki us Deewa,
pasaules- un zilweku atsifschchanu — tohs pee Deewa wadoht un wiau
garu, prahru un sirdi atjaunajoht. Bet waj skohlotaja „pascha wah-
reem“ war tahds dsihwibas- un gaifmas spehks buht, scho noluhtu pa-
nahkt? Te zilweka garigas dsihwibas gaifma — pateestba fakoh —
gan parahdahs par tahdu, kas lithdsinajahs tahm isnihkstamahm leef-
minahm, kuras wehl wahji isschaujahs is kwehlojofchahm un ari drihs
isidseestofchahm ohglehm. Tamdeht mums skohlotajeem pee tizibas
mahzifchanas jakerahs aridsan pee teem wahreem, kas „ir gars un
dsihwiba“ (Zahn, 6, 63.). Jo „Deewa wahreds“ dohd waitraf neta
wisi personigi peedsihwojumi . . . , wiasch vahrspehj muhsu personigu
Deewa un zilweku atsifschchanu plaschumä, spehks un dsitumä. Elikai
Deewa wahrdam ir tas spehks, kas pasauli iszel is engehm un bes
Deewa dsihwojofchus zilwelus atkal peewed pee Deewa. Preelsch zil-
weka gara sawaldifchanas waijag tahdu spehku, kas naw wis no zil-
weziga gara raschojumeem, bet no Deewa“*) jeb no Wina svehta

^{*)} Schini leetā ir peeminaana lähda eewehrojama grahmata; „Das Bibellesen in der Volksschule“ von Kalcher, grahmata, kas eewehlejama wisseen pagasta-flohsotajem. Tani ir augščam minetahs dōhmas aijnenatas, pa dalai pamahzīshanas wahr-dōs un pa datai faiš peemeitās peemehrōs 54. — 92, lavaš pušet.

*) Misses „Unterredungen über die bibl. Geschichten“ Band I. pag. XI.

**) „Das innere Leben“ von Dr. ph. R. Löber pag. 117

wahrda. „Deewa wahrds“ ir dsihwibas kohls, kura lapahm buhs tau-tas dseedeht, un kura augleem buhs deewatizigohs ustureht; kohls, no fa katra sehla attal paſchu kohlu un sawus auglus fewi fatur. *) Tamdeht lad mehs skohlotaji pee tizibas mahzishchanas peeturesimees weenigi pee „paſchu wahrdu“ gaifmas un spehla, tad tas buhtu tapat, it fa mehs masas, neezigas tauku swegites aifdedsinatum faules gaifma, jeb fa pelawas tihruma sehtum, kamehr mums blakus ne-eewehrota stahw kohfha, spehla pilna, ihsteni kohdoliga sehla. To daroht mums buhtu janofarkst. Ja gribam sawus ustizetohs audseknus aifrahdihit us augustku tizibas un dsihwofchanas noluhi; ja gribam winus pee Deewa wadiht un tohs tuwinahit Wina pilnibai: tad wifai muhſu tizibas mahzishchanai buhs buht weenotai ar ta Kunga dsihwibas wahrdu, fo Wunsch mums fuhtijis un kas sawam noliktam noluhi kam falpojis, negrechahs tuffchā pee Wina atpafat (Jes. 55, 10. 11.). Tik tahdā wihsē skohlotajs ispildihs to waijadsgo peeprafijumu pee tizibas mahzishchanas, prohti to peeprafijumu: fa winam jabuht weiklam paidagogram, bet ari Kristus mahzelim un „tehwam“ eefsch Kristus, t. i. tahdam, kas zaur Deewa wahrdu atdsemdina „behnus“ us muhſchigu dsihwofchanu. Un to war ar sivehtibū panahki, lad pee tizibas mahzishchanas pareisi leetā un mahza bishbeles pantus un skohlotajs un skohleni luhgishchanas semojahs ta Kunga preefchā.

Sawu rakstu nobeidscht wehl peeminu, fa ſchē esmu tik dauds no tizibas mahzishchanas peeprafijumeem preefchā zehlis, zit finamahs polemikas peeprafijumi to par waijadsgu darija. Lohi wehletohs, lad daschi skohlotaju fungi ari iffazitu par ſcho ſwarigo leetu sawas dohmas.

F. Siewerts,

Waltaiku skohlotaju un dauds zitu skohlotaju wahrda.

Pesihmejums no redakcijas puſes. Tas, fo z. P. kgs grib, naw nekada jauna leeta. Ja kahds grib tizibas mahzibas skohlas iſnihzinaht un bishbeli no skohlahm iſſweest ahrā, tad, finams, ja-eefahl ar bishbeles vanteem. Negribam tizeht, fa ari P. kgs to gribejis. Bet tas gan ir jaleezina, fa tizibas mahzibas skohlas pilnigi vanihktu, ja tas pa leelakai dakai pastahwetu prahostchana par tizibu no skohlotaju puſes. Nesin, waj muhſu skohlas-behrni, kas par wasaru gohſmīas ganijufchi, kaut-fo ſapratihs no tahdahm „iſſtaidroſchanahm“, kurehm naw par pamatu weegli ſaprohiam bishbeles wahrdi. Wisadi japatizahs P. kgs par wina, lai ari paleineem tizibas mahzibas iſnihzinaſchanas padohmeem, jo zitadi ſchis F. Siewerta kga raksts, kura dauds ſelta graudiau, nebuhtu gahjis laudis.

Kurſemes laukſkohlu wirſkomisija ir laidusi pee wiſahm ſkohlas komiſijahm ſchahdu rakstu, kas ſihmejahs us ſkohlas-wezako amatu:

Pehdejds gaddos ir no komiſijahm, kam uſtizeta ſkohlu wadifchana, cenahkuſhas ſuhdibas, fa pehz ſkohlas likuma 13. § eevehleete ſkohlas-wezakee ne-ispildohit ta sawu amatu, fa likumi to pagehr. Bes tam tapa wehl daudſahrtingi norahdihts us tam, fa likumi triukſtoht ſtingraku noſazijumu par ſkohlas-wezako peenahkumeem, un lihſektu, ar fo tohs waretu peeppeet sawu usdewumu pareisi ispildiht un ja waijadsgs apſtrahpeht. — Breeſch pirmahs nebuhtchanas nowehrfchanas (par ſkohlas-wezako peenahkumeem) ir likums deewsgan pilnigs, ja to tikai pareisi ſaproht; turpreti pehdejo nebuhtchani (ſkohlas-wezako apſtrahpechana) newar wiſ pareisi nowehrf. Tik ilgi, kamehr ſkohlas-wezakais netohp uſluhkohts fa pagasta amata-wihrs un stahw tik ween-weenigi ſem ſkohlas waldes (Dijudicadur), newareja ſkohlas walde teem ſkohlas-wezakeem, kas ne-ispildija sawu peenahkumu, it neka dariht. Weeniga ſtrahpe — atlaiſchana no amata — ir israhdiſfees par nedirigu, jo ta atſwabinaja ſkohlas-wezakohs no nepatiſkama amata. Aprinka-teefas ari newareja tik ilgi, kamehr ſkohlas-wezakee netapa uſluhkoht fa pagasta amata-wihri, tohs us ſkohlas waldes luhgumu apſtrahpeht. ſcho wiſu eevehrojoht, wirſkohlu komisija ir greefusess ar jautajumu pee komisijas Kurſemes ſemneku leetās, waj newaretu tohs no pagasta-weetnekeem eevehletohs ſkohlas-wezakohs uſluhkoht fa pagasta amata-wihrus un tahdā wihsē deht amata ne-ispildichanas no-dohit uſraugu-teefahm preefch peenahzicas apſtrahpechanas. Us ſcho tad ir Kurſemes ſemneku leetu komisija laidusi pee wiſahm aprinka-teefahm ſchahdu rakstu:

„Lai gan pagasta likumi wehl nepaſiſt ſkohlas-wezaka amatu, tomehr pehz ſkohlas likuma 13. § peesihmejuma ir ſkaidri norahdihts us ſemneku likumi, pehz kura ſkohlas-wezakais ir jawehl no pagasta-weetnekeem, un tapehz bes nekahdas ſchaubifchanahs ir ſkohlas-wezakais uſluhkojams fa pagasta amata-wihrs un stahw ſem aprinka-teefahm. Teefibas, tohs atlaiſt no amata, preefriht Kirſpehles-ſkohlu komiſijahm.“

Tapehz tad nu, ja ſkohlas-wezakee ne-ispilda sawu usdewumu, waj dara pret likumeem, weetigahs ſkohlas walde war leetu usdoht Kirſpehles-ſkohlu komiſijahm, un ſchihs tad, ja noſeegumi buhs leeli, atlaiidihs winus no amata un apfuhdsehs deht pahrlahpſchanahm pee aprinka-teefas. — Par ſkohlas-wezaka amatu reis runajohit, wirſkohlas komiſija grib ari doht kahdus preeſchraſtus, kas ſihmejahs us wina usdewumeem un peenahkumeem. Pagastu aifſtahwi ſkohlas leetās ir ween-weenigi pagasta-wezakee. ſkohlas-wezakajam nepeekriht nekad tahda pagasta aifſtahwefchana. ſkohlas-wezaka darba-lauks buhtu pehz likumeem ſchahds: — Winam waijag palihdseht a) pahrluhkoht behrnu mahzishchanu mahjās, b) ſkohla un c) gahdaht katra ſinā par ſkohlas labumu. — Rad nu uſraudsſchana par behrnu mahzishchanahs mahjās ir uſtizeta baſnizas-wezakajeem, tad waijag ſkohlas-wezakajam tik weetiga mahzitaja usdewumā mahju mahzibū pahrluhkoht, waj ta tohp ari pareisi iſdarita. Par ſkohlas-wezaka palihgū ſkohla noſaka jo ſkaidri ſkohlas likums. — Likuma 13 § peesihmejums usdohd ſkohlas-wezakajam gahdaht par to, fa wifſ tas, kas pee ſkohlas ir waijadſigs, tohp pee laika apgahdahts, un ja weetiga ſkohlas komiſija to aifſiſt par waijadsgu, buht ſlaht pee ſkohleni pahrmahzishchanas ſkohla, un heidſoht tam waijaga buht daschā ſinā fa ſkohlas polizejai.

Lai nenotiftu turpmak pahrlahpſchanahs pee ſkohlas-wezako amata, jeb lai tee neſapraſtu sawu usdewumu — nepareiſi, preefuhu wirſkohlas komiſija wiſahm ſkohlas komiſijahm lihds ar ſcho rakstu wehl „inſtrukcijas preefch ſkohlas-wezakeem“. ſchihs waijag wiſeem ſkohlas-wezakeem dariht ſinamas.

Inſtruſzija:

1.

Ka ſkohlas-wezakais, fo pagasta-weetneki zet (ſk. ſif. 13. peesihm.), ſawā amata turahs un ſawu darbu ispilda, us to rauga un par to ſpreesch tahs waldbas, kam ſkohlas likumi uſraudsſbu par laukſkohlahm nodewufchi un ihpafchi weetiga ſkohlas waldbas.

2.

Škohlas-wezakajam, fa ſkohlas likumi to rohda (ſk. ſif. 1. peesihm. un 13. peesihm. un inſtruſzija pee ſk. ſif. § 2. un § 24.), friht: kohpā ar baſnizas pehrindereem mahzibū, fo behrni mahjās dabu, pahrraudſiht, ſkohlas waijadſibas palihdseht un winas labumu kohpt.

3.

Likumi no ſkohlas-wezaka pee mahju mahzibas un pee ſkohlas praſa ſchahdu peepalihsibu:

1) Rad draudſes mahzitajs, kam fewiſchki ta uſſkatifchana par mahju mahzibū nodohta, bes baſnizas pehrindere ſeepalihsibas kaut-kura weetā jeb leetā wehl ſkohlas-wezaka ſeepalihsibu cerauga par waijadsgu un to peepraſa, tad ſkohlas-wezakam mahzitaja pauehles bes ſlawefchanas ja-ispilda. Ihpafchi ſkohlas-wezakam preefriht mahzitajam palihdseht, lad tas mahju mahzibū pehz likuma pahrmekle (ſk. ſif. 1. peesihm. Inſtruſz. § 2.). Ja kahdi behrni, kam pee pahrlauſchanas bij janahk, naw nahtufchi, tad mahzitajs tohs tahdus ſkohlas-wezakam usdohs un no jauna deenu noliks, kura teem janahk. ſkohlas-wezakam tad ſchē behrni us ſcho terminu ja-apſtelle, waj, lad to waijadſetu, pagasta-waldbas japeefauz palihgā, lai tohs apſtelle.

2) ſkohlas-wezakam paſchā ſkohla japealihsib ſkohlotajam pahrraudſiht, fa behrni ſkohlu apmeſle, waj kahdi im tapehz deenas aifſa-weiſchki (ſk. ſif. 13. peesihm. Inſtruſz. § 24.). Katra nedelā, wiſlabaki ſeſtdeena, ſkohlas-wezakam tamdeht ſkohla janoo-eet, jareds, fa behrni ſkohla naht, un no ſkohlotaja rakſts jadabu, fur tee wiſi ſaſhmeti, kas ſkohla naw biuſchki. Lihds katra mehnefchā beigahm winam no behrnu wezakeem waj audſinatajeem (ſk. ſif. 6.) japeedſen ta no

*) „Das Bibelleben in der Volksschule“ pag. 6.

weetigahs skohlas waldibas nolisita strahpes-nauda par tahn bes ihsta eemesla aiskawetahm deenahm un nauda ja-eemakfa pee weetigahs skohlas waldibas. Ja wainigee leedsahs makfaht, tad winam bes kawefchanahs pagasta-waldiba japeesauz valihgā, lai strahpi peedsen (fl. lit. 6. un 16.). Ja skohlas-wezakam naw ihssi suams, waj eemeslis, kamdeht behrns no skohlas palizis nohst, taifnis bijis, waj nē, tad winsch to lits preefchā weetigai skohlas waldibai jeb tam waldibas lohzelim, kam pahrraudfischana par skohlu fewischki nodohta, lai spreesch. Skohlas-wezakam naw brihw paſcham no ſewis behrnu us kahdu laiku no skohlas atlaiſt; to tas tilai tad war dariht, ja weetiga skohlas waldiba tam to ihpaſchās waijadsibās atwehlejuſi.

4.

Pee behrnu pahrwaldifchanas skohla skohlas-wezakam japeepalihds fakru reis, kād weetiga skohlas waldiba to ſauz deht kahdā behrnu no ſeegumu iſmeklefchanas jeb apstrahpefchanas.

5.

Skohlas-wezakam jarauga us to, ka skohlai wiſs, kās tai waijaga un nahkahs, — kā filterums, gaſchums u. t. j. pr., — pareiſteek dohts, un lai truhkums ſchinis ſleetās nerohdahs, tad skohlas-wezakam pee laika ſina jadohd par to weetigai skohlas waldibai. Ja skohlas-behrnu ſtarpa gadahs kahds, kās paviſam nabags, tad skohlas-wezakais to tahdu uſdohs weetigai skohlas waldibai (fl. lit. 7.)

6.]

Pee skohlas uſraudfischanaſ ſkohlas-wezakam japaſlihds tai mehrā, ka, ja paſchā ſkohla kā ſotiktu pret ſlikumeem, winsch to pee ſkohlas waldibas uſdohd. Tāpat ja ſkohlas-wezakais reds, ka behrni ahrpus ſkohlas kā nekahtigi uſwedahs, tad tee winam jaſawalda un jagahdā par to, ka wainigee zaur weetigo ſkohlas waldibu teek apſtrahpeti.

7.

Kurſemes komiſija ſemneku ſeetās 1. Aprilī 1880. g. № 37. noſpreeduſi, ka ſkohlas-wezakee pee pagasta amata-wihreem peefaititi. Ko tee ſawu amatu kohpdomi noteiz, tam waijaga notikti. Bet tāpat ſkohlas-wezakee paſchi, ja tee ſawu amatu waj neplida kā peenahkahs, waj amata waru pahrkahpj, teek no ſkohlas waldibas aprinka-teefai uſdohti un no ſchihs tad apſtrahpeti ar naudu, ar zeetumu, waj zitadi kā. Ja ſkohlas-wezakais rupjaki noſeedsahs, tad ſkohlas waldiba to, pirms aprinka-teefai nodohd, no angta atſahdinahs.

8.

Tāpat kā pagasta ſlikumi pagasta-wezakam to atwehl, ari ſkohlas-wezakam ir atwehlehts, kur to waijadsitu, pa 10 lihds 20 grunteekeem waj rentnekeem weenu gohdigu wihru par defmitneku jeb valihgu zelt, kam par tahn mahjahm un teem behrneem, kā ſkohlas-wezakā uſwehlefchanas wiſs tas jaſeek wehrā un ja-ispilda, kā ſeedeet pee ſkohlas-wezakā amata un darba. Par to, kahdi par defmitnekeem zelti, ſkohlas-wezakam ſina jadohd weetigai ſkohlas waldibai. Zif ilgi ſhee defmitneeki jeb valihgi lai paleek amata, par to weetneku pulks noſpreedihs. Tomēhr tohs newar peefpeeti, ſawu amatu ilgaki patureht neka weenu ſeemu un weenu waſaru.

Kahds wahrdiſch par uſſlawefchanu ſkohlas.

Wejā, ſlawenā Greeku tauta iſdalija uſſlawefchanas lohti dewigī. Kad duhſchigais kara-wadonis Miltiades uſwareja lepnohs Perſeefchu kara-pulkus pee Maratonas, tad atswabinata tauta, uſ Olimpus tautas ſpehlehm ſapuljejuſees, neſinaja kā winu uſteikt un gohdah. Bet ſchahdas besgaligas pagohdinachanas winu apreibinaja tā, ka winsch, paſaudamees uſ ſaweeim kara-wadona laimigeem panahkumeem, grībeja uſwareht ari zitas walſites, kā turejahs draudſibā ar Perſeefcheem. Zaur ſcho winsch zereja eeguht wehl wairak ſlawas; bet kad winam ne-iſdewahs Paroſa falu uſwareht, tad Ateneefchi winu padſina no kara-wadona gohda un pat iſ Ateneſ. Ne tilai Miltiades, bet ari Alzibiades fasneeda ſawu leeku pa-augſtinaſchanu dſlu paſemofchanu. Šhee wehſturigee notikumi pa dalaī peerahda, kā pahrleeziga uſſlawefchanu naw laba.

Bet kahdā mehrā iſdala uſſlawefchanas muhſu laukſkohlaſ? Daſchi ſkohlotaji iſdala uſſlawefchanas par dauds dewigī un daſchi atkal par dauds ſlohpī. Slawai buhs pamudinah ſkohlena uſzihtibū, bet leelā mehrā iſſazitas uſſlawefchanas apreibina behrnu, tā ka tee ſahf dohnaht, ka wini jau pilnigi. Tas ſliktakais, kā ween ſkohlenam war uſbrukt, ir tas, ka winsch fewi eefkato par pilnigu, jo tad wiſai tahlakai iſglīhtibai ir gals, un behrns paleek ſtahwoht uſ ta paſcha iſglīhtibas pakahpeena. Bet ſokams-wahrdi ſaka: „kā ne-eet uſ preefchū, tas eet atpakaſ“, un tā ari pahrleeziga ſlawas fanehmeji ſahf arween wairak grīnt, kamehr beidſoht wairs nefur naw derigi, nedī preefch augſtakam ſkohlahm, nedī ari preefch wiſpahrigas ſadſihwes. Daſcham pahrleeziga uſſlawefchanas gan tildaudiſ neſlahde, bet winsch newar ſawas uſzihtibas zitadi pamudinah, ka tik zaur uſſlawefchanas fanemſchanu, un ja winsch to neſanem, tad ar uſzihtibū ir wehjā. Ja tahds iſtahjahs dſihwē, tad lihdsiļveleem zaur to nenahk nekahd ſlabums, jo uſſlawefchanas newar wiſ par kahdu neezigu puhiņu faſaidiht, bet daudſreis ja-atsiht, ka „nepeateiziba ir paſaules alga“.

Scho eevehrodams, oħtris ſkohlotajs apnemahs uſſlawefchanas gauschi ſlohpī iſdalih. Bet ari tas nereds nekahdas feſmes. Skohleni tohp daudſreis pret winu ne-ustizigi, jo dohma, ka winu puholes un uſzihtibā neteek atſiht, un tapēbz dohma, ka naw wehrts tahlak puhletees. Wehl wairak poħsta zetahs, ja ſkohlotajs ſlawas iſdaliſchanā ſawus mihiſliſchus ihpafchi apħalwo. Zaur tam zetahs ſkohleni ſtarpa wiſwiſadas ne-ustizigas dohmas pret ſkohlotaju.

„Bidus-zetſch ir tas labakais“. Šhee wahrdi ari ſħai ſinā ir eevehrojami. Tad warehs ſkohlenus pee weenmehrīgas uſzihtibas peetureht; tad ſkohleni peenemfees mahzibās un ſkohla ſtrahdahs feſmigi ſawu darbu.

Maſſpehzis.

No Buses pagasta.

„Nu mums ir atkal mahzitajſ
Un zeta wadons mihiſliſch,
Kas Jēſus veħdās ſtaigā.“

Zaur wairak, kā gads, kamehr Kundſina mahzitajſ muhſu ir atſahjjs. — Gruha bij ſchirkhanahs deena preefch mums Bufeneekeem. Bet meħs ūtahm ſawu zeribu uſ to Kunqu. Deewiſ muhſu zeribu ne pameta kaunā, bet atſuhtija mums mihiſu mahzitajju. — Šweħtdeen, 5. Julijā, muhſu zeen. mahzitajſ R. Tiling tapa eeweiſis no zeen. ſuperintendentia Lamberga, no zeen. Landſes prahwesta Hillnera un no zeen. Slekas mahzitajja. Baſniza un baſnizas dahriss bij ar ſakumeem, farogeem, un gohda-wahrteem puſħkoħts. Bulkſten 1/21108 eſſaħtahs deewkalpoſchana. 2. ſuperintendents tureja eeveſchanas-rum; winsch lika draudſei un mahzitajam pee ſirds, kā abeem jadara, lai draudſe waretu paſlift par iħstu Kristus draudſi. Weħz eeveſchanas dſeedaja uſ 4 balfihm: „Lai uſwelk ſtihgas koħlītēm“. Weħz no dſeedatas dſeejmas muhſu mahzitajſ ſaqiha ſprediki. Weħz ſpredika dſeedaja uſ 4 balfihm: „Jehowa! Weħdigħi wehl gribu zeen. lafitajeem peemineht, ar kahdu mihiestibū un uſtizibū muhſu zeen. mahzitajſ par muhſu dweħfellem gahdā. Bufeneku glahisħu fabrika, kur dſihwo lihds 52 familiyahm, ir no Buses baſnizas 12 werſtes atſtatu. Tas nu nebuhtu waren tahl, ja fabrikas ſtrahdnekeem buhtu waſas arween uſ baſnizu eet. Bet tas tā naw. Tamdeht muhſu zeen. mahzitajſ apneħmaħs nahkt 2 reiſ meħneſi fabrikas ſkohla deewkalpoſchana tureht. Muhſu zeen. barons D. von Grotthuſ mums dahlwinaja kanzeli un zeen. leelmahtie mums dahlwinaja jauku altara deki un apſohlija wehl apgħadha tħallalt. Lai Deewiſ muhſu zeen. fungus par to bagatigi apſwehti. Muhſu zeen. mahzitajja mihiestibā atrohd bagatu pretmihleſtibū, ko redsejahm zeen. mahzitajja eeveſchanas deenā. Glahisħu fabrikas Buteira tiziġi (jo fabrikā dſihwo ari kafoli) — kā maſu mihiestibas ſiħmi — ſchirkkoja muhſu zeen. mahzitajam dasħas leetā preefch jaunahs mahju eerik. To paſchu ari darija fabrikas Latwejħu dſeedataji un daſchi Buses draudſes lohzelli. Lai Deewiſ tas Kungs apgaismu muhſu dweħfelis gami ar Sawu ſweħto Garu, kā winsch mums allasch rahditu to dſihwibas zetu! Ši iſ muhſu firſnigà wehlefchanahs.

R. H.